

Hanke

VN/13749/2025

## **Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lausunto rahoituslain muutosten vaikutusarvioista ja niiden pohjalta tehtävistä toimenpiteistä**

### **Tarvemallin päivitys ja pitkäaikaisdiagnoosien poiminta**

Linjaus jättää pitkäaikaisdiagnoosien kaksivuotinen poiminta toteuttamatta näyttäytyy yksittäisenä päätöksenä ymmärrettävänä: rahoituksen muutosten tulee olla ennakoitavia, eikä tietopohjaltaan epävarmoja muutoksia tule tehdä kevyin perustein.

Ratkaisu sisältää kuitenkin periaatteellisen jännitteen. Rahoitusjärjestelmän lähtökohta on, että rahoitus kohdennetaan THL:n tutkimukseen perustuvan tarvemallin mukaisesti. Kun tarvemallin tuottamia tuloksia hyväksytään valikoivasti, on vaikea arvioida, korjataanko aiempia virheitä vai tehdäänkö uusia. Tietopohjan kehittäminen on kaikkien alueiden yhteinen intressi, mutta sen uskottavuus edellyttää, että laskennan tuloksia kohdellaan johdonmukaisesti. Samaan aikaan on huomattava, että esitys sisältää muitakin elementtejä — kuten siirtymätasaus säästöjen kohdentaminen — joilla ei ole suoraa yhteyttä palvelutarpeen arviointiin ja jotka siten ovat vastakkaisia hyvinvointialueiden rahoitusperiaatteelle.

### **Rahoituksen tasaantuminen ja tasausmalli**

Pelkän rahoituksen muutoksen tarkastelu antaa kokonaisuudesta puutteellisen kuvan. Hyvinvointialueiden asukaskohtaisessa rahoituksessa on huomattavia eroja: joillakin alueilla rahoitus ylittää 7 000 euroa asukasta kohden, toisilla se jää alle 4 000 euron. Näiden erojen kaventuminen edellyttää väistämättä, että rahoitus kehittyy eri alueilla eri tahtiin. Esitetty vähimmäiskasvun tasausmalli suojaisi alueita, joiden rahoitus kehittyy heikosti, mutta se rahoitettaisiin leikkaamalla nopeammin kasvavien alueiden rahoitusta. Jos kyseisten alueiden kasvussa on kyse siitä, että rahoitus on vasta korjaantumassa vastaamaan todellista palvelutarvetta, tasaus hidastaisi tätä korjaantumista ja lukitsisi nykyiset erot. On myös kysyttävä, mikä on vastaava turvamekanismi kasvavan väestön alueille. Jos rahoituseroja perustellaan eroilla palvelutarpeessa, mutta palvelutarpeen mittaamisen luotettavuutta ei samalla pidetä riittävänä, on otettava kantaa siihen, mihin rahoituksen kohdentaminen jatkossa ylipäättään perustetaan ja millä perustellaan jo olemassa olevat, hyvin merkittävät asukaskohtaiset erot alueiden välisessä rahoituksessa.

Muilta osin Vantaan ja Keravan hyvinvointialue pitäytyy aiemmassa lakiesityksestä annetussa lausunnossaan.